

مجموعه قوانین عراق

(شرکت‌ها، سرمایه‌گذاری، اقامت)

- ۱- قانون شرکت‌های تجاری عراق مصوب ۱۹۹۷ میلادی با اصلاحات و الحاقات بعدی (همراه با پانویس‌های تطبیقی از قانون تجارت ایران)
- ۲- قانون شرکت‌های عمومی عراق مصوب ۱۹۹۷ میلادی با اصلاحات و الحاقات بعدی
- ۳- قانون سرمایه‌گذاری عراق مصوب ۲۰۰۶ میلادی با اصلاحات و الحاقات بعدی
- ۴- قانون اقامت عراق مصوب ۲۰۱۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ترجمه:

احمد ربیعی

دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد
وکیل پایه یک دادگستری کشور عراق

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: ربیعی، احمد
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه قوانین عراق (شرکت ها، سرمایه گذاری، اقامت) / برگردان احمد ربیعی.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۳ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۷۵۳-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: الوقائع العراقية
موضوع	: قوانین و مقررات — عراق law -- Iraq
	رده بندی کنگره : KMJ۹۴۰
	رده بندی دیویی : ۳۴۶/۵۶۷۰۸۲
	شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۵۰۱۱۹
	اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده یا ناشر، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
موارد تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن مردم دو نو نگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۴۸۶۱۷۴

www.majdpub.ir

E- mail: info@majdpub.ir

صفحه رسمی انتشارات مجد در اینستاگرام: [majdlaw](https://www.instagram.com/majdlaw)

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: [@majdlaw](https://www.t.me/majdlaw)

مجموعه قوانین عراق (شرکت ها، سرمایه گذاری، اقامت)

ترجمه:	احمد ربیعی
ناشر:	انتشارات مجد
چاپ نخست:	آذر، ۱۴۰۰
تعداد:	۵۰۰ نسخه
شابک:	ISBN: 978 - 622- 225- 753- 8 ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۲۵ - ۷۵۳ - ۸

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
تاریخچه مختصری از ظهور قوانین مدون عراق.....	۱۳
قانون شرکت‌ها شماره ۲۱ مصوب سال ۱۹۹۷ میلادی، با آخرین اصلاحات و الحاقات تا پایان سال ۲۰۱۹ میلادی.....	۱۷
بخش اول: احکام اساسی.....	۱۷
فصل اول: اهداف، مبانی و صلاحیت اعمال قانون.....	۱۷
فصل دوم: شرکت در معنای عام.....	۱۸
گفتار اول: عقد شرکت و تعهدات مالکین مشاعی.....	۱۸
گفتار دوم: انواع شرکت‌ها.....	۲۰
فصل سوم: عضویت در شرکت.....	۲۴
بخش دوم: تاسیس شرکت.....	۲۵
فصل اول: شرایط تاسیس شرکت.....	۲۵
فصل دوم: مقدمات و لوازم تاسیس شرکت.....	۲۷
بخش سوم: اموال شرکت.....	۳۰
فصل اول: سرمایه.....	۳۰
فصل دوم: تقسیم سرمایه شرکت.....	۳۱
گفتار اول: تقسیم سرمایه در شرکت‌های سهامی و با مسئولیت محدود.....	۳۱
گفتار دوم: تقسیم سرمایه در شرکت تضامنی و شرکت‌های فردی.....	۳۴
فصل سوم: پذیره نویسی عمومی سرمایه شرکت.....	۳۵
فصل چهارم: تودیع سرمایه شرکت.....	۴۲
فصل پنجم: افزایش و کاهش سرمایه.....	۴۵
گفتار اول: افزایش سرمایه.....	۴۵
گفتار دوم: کاهش سرمایه.....	۵۱
فصل ششم: تصرفات در حصه یا سهام شرکت.....	۵۴
گفتار اول: انتقال مالکیت سهام.....	۵۴
گفتار دوم: رهن و توقیف سهام شرکت.....	۶۰
فصل هفتم: سود و زیان.....	۶۱
فصل هشتم: اوراق قرضه.....	۶۳

۶۸	بخش چهارم: اداره شرکت
۶۸	فصل اول: مجمع عمومی
۶۸	گفتار اول: ترکیب هیئت عمومی
۷۶	گفتار دوم: صلاحیت مجمع عمومی
۷۷	فصل دوم: هیئت مدیره شرکت سهامی
۸۱	گفتار اول: جلسات هیئت مدیره
۸۲	گفتار دوم: صلاحیت و اختیارات هیئت مدیره
۸۷	فصل سوم: مدیر عامل
۸۷	گفتار اول: تعیین و عزل مدیر عامل
۸۸	بخش پنجم: نظارت بر شرکت ها
۸۸	فصل اول: اهداف نظارت و الزامات آن
۹۰	فصل دوم: نظارت مالی
۹۲	فصل سوم: بازرسی
۹۴	بخش ششم: انقضاء شرکت
۹۴	فصل اول: اسباب انقضاء شرکت
۹۶	فصل دوم: ادغام شرکت ها
۹۷	فصل سوم: تبدیل شرکت
۱۰۶	بخش هفتم: شرکت ساده
۱۰۹	بخش هشتم: احکام متفرقه
۱۰۹	فصل اول: احکام عمومی
۱۱۰	فصل دوم: احکام موقت
۱۱۱	فصل سوم: مجازات ها
۱۱۲	فصل چهارم: احکام نهایی
۱۱۵	قانون شرکت های عمومی عراق
۱۱۵	بخش اول: اصطلاحات
۱۱۶	بخش دوم: سرمایه شرکت
۱۱۷	بخش سوم: سود و زیان
۱۱۹	بخش چهارم: سرمایه گذاری و اقتراض
۱۲۰	بخش پنجم: اداره شرکت و هیئت مدیره
۱۲۱	بخش ششم: مدیر کل شرکت
۱۲۱	بخش هفتم: نظارت داخلی و نظام بهره‌وری
۱۲۲	بخش هشتم: ادغام شرکت ها

۱۲۳	بخش نهم: تبدیل ماهیت شرکت عمومی
۱۲۳	بخش دهم: تصفیه شرکت‌ها
۱۲۴	بخش یازدهم: احکام عمومی
۱۲۷	قانون سرمایه گذاری عراق
۱۲۷	بخش اول: اصطلاحات و کمیسیون‌های سرمایه گذاری
۱۲۹	بخش دوم: کمیسیون سرمایه گذاری در سطح ملی، اقلیم و استانها
۱۳۵	بخش سوم: مزایا و ضمانت سرمایه گذاری
۱۳۹	بخش چهارم: تعهدات سرمایه گذار
۱۴۰	بخش پنجم: معافیت‌های اعطایی به سرمایه گذاران
۱۴۲	بخش ششم: آیین اعطای مجوز سرمایه گذاری و تاسیس پروژه
۱۴۴	بخش هفتم: احکام عمومی
۱۴۹	قانون اقامت عراق (شماره ۷۶)
۱۴۹	بخش اول: تعاریف، اهداف و آیین اجرای آن
۱۵۱	بخش دوم: ورود و خروج فرد خارجی
۱۵۲	بخش سوم: ویژگی‌های ورود و خروج
۱۵۶	بخش چهارم: اقامت بیگانگان
۱۵۸	بخش پنجم: تبعید و اخراج بیگانگان
۱۶۰	بخش ششم: هزینه ها
۱۶۱	بخش هفتم: مجازات‌ها
۱۶۲	بخش هشتم: احکام نهایی

مقدمه

در سال‌های اخیر پیشرفت و فزاینده رقابت‌های تجاری همگام با رشد سریع تکنولوژی-های اطلاعاتی و ارتباطی، ظهور شرکت‌های فراملی و گسیل آن به سمت عراق به عنوان یکی از مهمترین همسایه‌های جمهوری اسلامی ایران امر مهمی است که نباید مسئولان تجاری و دیپلماتیک، تجار و سرمایه‌گذاران ایرانی از آن غافل بمانند. اهمیت توسعه تجارت و آثار آن میان ایران و عراق در بخش‌های مختلف اقتصادی دو کشور بیش از پیش مورد توجه هر دو کشور و تاجران آن قرار گرفته است که می‌تواند با هماهنگی و عملیاتی ساختن برنامه‌های جامع اقدام مشترک، منتهی به توسعه در مفهوم کمی و رشد اقتصادی در غایت کیفی شود. امروزه اقتصاد کشورهای خاورمیانه بالاخص اقتصاد دو کشور ایران و عراق بنا به ضرورت‌های لجستیکی به یکدیگر وابستگی دارند. بر اساس آمارهای منتشر شده توسط گمرک، تجارت کالایی ایران و عراق (صادرات غیرنفتی) طی ۱۰ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ حدود ۶ میلیارد دلار بوده است. این درحالیست که اگر برآورد صادرات بهمن و اسفند همین سال به آن افزوده شود این میزان به حدود ۷ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار می‌رسد. بالاخره با احتساب صادرات خدمات فنی مهندسی، انرژی و گردشگری، حجم کلی صادرات ایران به این همسایه غربی در سال ۱۳۹۹ حدود ۱۰ میلیارد دلار ارزیابی شده است.

ارزش صادرات ایران به عراق در یک دهه گذشته گرچه از نوساناتی برخوردار بوده، اما همواره تراز تجاری آن مثبت بوده است. عمده کالاهایی که در این مدت به عراق صادر شده است، شامل محصولات غذایی مانند رب، شیرینی، شکلات، پسته، فراورده‌های لبنی، محصولات کشاورزی، مصنوعات پلاستیکی، محصولات فولادی و ساختمانی و همچنین محصولات بهداشتی بوده است. خدمات عمرانی، فنی و مهندسی برای ثبات بخشی به روابط اقتصادی ایران و عراق از ظرفیت مناسبی برخوردار است. طبق اعلام انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی ایران، در عراق ظرفیت سالیانه ۱۵ تا ۲۰ میلیارد دلار پروژه برای شرکت‌های ایرانی وجود دارد. اکنون و با توجه به برگشت ثبات به عراق، از سرگیری صادرات میان دو حوزه، مزایای مختلفی برای اقتصاد کشور خواهد داشت.

همانطور که واضح و مبرهن است تحولات اقتصادی دو کشور ایران عراق امروز به سرعت میان یکدیگر منتقل می‌شود. نظر به این که عراق کمبود قابل توجهی در بخش

سرمایه دارد و جذب سرمایه‌گذاری خارجی بسیار برای آن حائز اهمیت است، امروزه کشورهای گوناگون بالاخص جمهوری فدرال عراق از طریق وضع یا اصلاح قوانین داخلی و یا پیمان‌های دو جانبه فراملی سرمایه‌گذاری و تجارت را مورد تشویق و حمایت‌های خاصی قرار دادند. در همین محور در جهت جذب سرمایه‌گذاری، قوانینی مهمی در کشور عراق وضع شده است که این قوانین همچون سلسله‌ای به یکدیگر جهت نیل به هدف قانون گذار عراق که همان توسعه اقتصادی است، متصل می‌باشند. از آنجا که جذب سرمایه‌گذاری خارجی وفق قانون سرمایه‌گذاری عراق در قالب شرکت‌های تجاری انجام می‌شود لذا می‌بایست دو قانون شرکت‌های تجاری عراق و قانون سرمایه‌گذاری عراق را در کنار یکدیگر فحص و بررسی کرد. از طرف دیگر تجار و سرمایه‌گذاران جهت ورود به کشور عراق نیازمند اطلاع و اشراف به قوانین اقامتی و مجازات‌های آن می‌باشند، که می‌بایست قانون اقامت عراق نیز به عنوان یک زیربنای اساسی برای بررسی دو قانون فوق‌الاشعار در نظر گرفته شود.

هدف از قانون شرکت‌های عمومی عراق مصوب ۱۱۹۸ میلادی با اصلاحات و الحاقات بعدی نیز که تا سال ۲۰۱۹ میلادی دستخوش تغییرات قابل توجهی شده است، تنظیم مقررات حاکم بر تاسیس شرکت‌های عمومی و خصوصی و اداره و تصفیه آن می‌باشد. این قانون با التزام به اهداف و رعایت استانداردهای مالی و اداری یکپارچه جهت ارتقاء سطح عملکرد اقتصاد ملی به تصویب رسیده است. در همین راستا به منظور پیشبرد روند توسعه اقتصادی و اجتماعی، تحصیل و آورده تخصص فنی و عملیاتی توسعه منابع انسانی و ایجاد فرصت‌های شغلی برای اشخاص عراقی از طریق تشویق سرمایه‌گذاری‌ها و پشتیبانی از روند ایجاد پروژه‌های سرمایه‌گذاری در عراق، گسترش و توسعه آن‌ها در انواع زمینه‌های اقتصادی و اعطای امتیازات و معافیت‌های لازمه در خصوص پروژه‌های تجاری، قانون سرمایه‌گذاری عراق در سال ۲۰۰۶ میلادی تصویب می‌گردد. از طرف دیگر با توجه به بسیاری از اصلاحات مداوم در قانون اقامت بیگانگان به شماره ۱۱۸ سال ۱۹۷۸ و ظهور وقایع جدید که نیاز به تجدید نظر در مفاد آن مطابق با شرایط عینی جمهوری عراق و به منظور تشویق سرمایه‌گذاری و گردشگری و تسهیل اخذ گذرنامه برای بیگانگان و تنظیم اقامت آن‌ها، قانون اقامت عراق شماره ۷۶، مصوب ۲۰۱۷/۱۰/۲۳ تصویب گردید.

اکنون سرمایه‌گذاران خارجی با عنایت به قانون شرکت‌های تجاری و قانون سرمایه‌گذاری عراق می‌توانند یک شرکت با تابعیت عراقی (در اصطلاح شرکت الوطنیه) در موضوعات متنوع به ثبت رسانند. ثبت اینگونه شرکت به معنای بهره‌مندی از امتیازات

خاصی است که تمام شرکتهای عراقی از آن برخوردارند. حق مالکیت بر ملک غیر منقول در حدود فعالیت مقتضی شرکت جدید التاسیس و اخذ وام و تسهیلات مورد نیاز، معافیت‌های گمرکی وارداتی مطابق قانون سرمایه گذاری عراقی از این قبیل امتیازات است. لازم به ذکر است در سال‌های گذشته امکان ثبت شرکت به صورتی که تمام سهام آن متعلق به افراد غیر عراقی باشد میسر بود لکن حسب تصویب اصلاحیه قانون ثبت شرکت‌ها مورخ ۲۰۱۹ میلادی، متقاضیان ثبت شرکت در عراق می‌بایست حداقل یک شریک عراقی که ۵۱ درصد سهام آن متعلق به وی باشد را معرفی نمایند. در پایان نظر به اهمیت موضوع قوانین موضوع این کتاب به فارسی روان ترجمه و تقدیم خوانندگان می‌شود.